

Əbülfət MƏDƏTOĞLU
madatoglua@mail.ru

ONUN DIQQƏT VƏ SƏMİMİYYƏTİ TUTİYƏDİ..

Fəxrəddin Teyyubun şeirlərindən şairin doğum gününə baxış

Hər dəfə "Ədalət" qəzetinin səhifələrində ədəbiyyat nümunələri çap olunur. Və hər dəfə də mən təqdim olunan bu yazılara oxuculardan münasibət gözləyirəm. Söhbət imza sahibindən getmir. Yəni kimin şeiri, hekayəsi olmasından asılı olmayaraq, oxucunun ruhunu oxşayan, diqqətini çəkən, hətta ən gənc və yaxud da tanınmış bir müəllifin imzasının diqqəti çəkməsi zənnimcə həm müəllifin, həm də mətbu orqanın uğuru. Bax, bu mənada artıq mənim özüm üçün dəqiqləşdirdiyim və səbirsizliklə gözlədiyim önəmli ziyalılarımız var. Onlardan ən çox dəyərli ziyalımız, şairimiz Ramiz Məmmədzadə və şair Fəxrəddin Teyyubdur. Bu hər iki şəxs "Ədalət" in səhifəsində işıq üzünü görən və ədəbiyyatla, incəsənətlə bağlı olan, tariximizi təqdim edən istənilən yazıya mütləq mənada münasibət ifadə edirlər. Və mən də hər zaman oturub onların zəngini gözləyirəm. Bu zənglər təşəkkür də olur, irad da, hətta tövsiyə də...

Mən bu qısa girişi elə-belə xətir-xoş etmək üçün yazmıram, nə də kiməsə hesabat vermərəm.

Sadəəcə olaraq, bir söz adamının, bir dəyərli şair qardaşının doğum günü ərəfəsində onun mənə, yəni oxucusunda oyatdığı duyğuları bir gül dəstəsi kimi, çiçək topası kimi qələmin gücü ilə dəstələmək və oxucu önünə çıxarmaq istəyirəm.

Xatirədir, bir dəfə yazılarımın birində onun barəsində vurğulamışdım ki, qiyabi tanıdığım şairi mənə gözəl şairəmiz, mərhum Fərqanə Mehdiyeva təqdim etmişdi.

Və həmin təqdimatda onun işlətdiyi "qardaş" sözü mənə öncədən bir maraq yaratmışdı. Çünki Fərqanə xanım insanlara münasibətdə səmimi olduğu qədər də dəqiq idi.

Ona görə də Fəxrəddin Teyyubla bağlı onun işlətdiyi "qardaş" sözü artıq mənim qəlbimdə, yaddaşımda qığılcıma çevrilmişdi. Məhz həmin qığılcım da sonradan işığa çevrildi. Həqiqətən gördüm ki, ona qardaş demək olar, hətta lazımdı. Və...

Bəli, çox tez-tez telefon əlaqələrimiz olur, çox seyrek görüşürük. Səbəb də məlumdu - həm pandemiya, həm də həyat problemləri.

Amma telefon bağlantılarımızda onun nəfəsini də, ürək çırpıntısını da açıq-aşkar hiss edirəm. Aydınca görürəm ki, o, mənimlə üzbəüz oturub, mənimlə sözü bütün mənalarda ürək söhbəti edir. Oxuduğu şeirində də, söylədiyi fikirlərində o qədər rahat, o qədər səmimi və həssas olur ki, öz-özümə fikirləşirəm ki, görsən bütün bunların toplumu bir ürəkdə, bir varlıqda necə cəm olubdu. Axı, Allah çox az adamlara özü olmağı və olduğu kimi görünməyi nəsihət edir. Bax, bu mənada Fəxrəddin Teyyub şeirlərində də

səmimiyyətini şeirə çevirib özü-özünü oxucu qarşısına çıxarır. Məsələn, o yazır:

*Arzum quş kimidi, qonub dil üstə,
Gümanım mürğülü, ümid yol üstə.
Ürəyim köklənib "Sartel" üstə,
Sinəmdə nəğməli saz gətirmişəm.*

*Həyat zülüm imiş, başdan, ay qağa,
Çıxır çörəyimiz daşdan, ay qağa.
Mənim xoşum gəlmir qışdan, ay qağa,
Sənə gül-çiçəklilik yaz gətirmişəm.*

*Həya gözləmişəm öz arım olub,
Yaxşı dost ətirli baharım olub.
Etibar, sədaqət şüarım olub,
Açıq alın, təmiz üz gətirmişəm.*

*Sözün həmirini duyduğum andan,
Sözə vurulmuşam ürəkdən, candan.
İkinci Şıxlıdan, şair Qurbandan,
Cığır gətirmişəm, iz gətirmişəm.*

*Ruhunu oxşasın çöl də, çəməndə,
Qayğılar salmasın səni kəməndə.
Hədiyyə gətirən sağ olsun, mən də,
İlahi möcüzə, söz gətirmişəm.*

Bu şeir Fəxrəddin Teyyubun bir dostunun ad gününə hədiyyəsidir. Amma müəllif olaraq şair oxucunu ad günü olan dostuyla eyni mərtəbədə görür, eyni məqamda dəyərləndirir. Onun möcüzə hesab etdiyi sözün aurasında könül dostunun sırasında oxucuları da dayanır.

Və deməli, bu da şairin səmimiyyətinin, halallığının ifadəsidir. Bir az da bu şairin alt qatına ensəm, görərəm ki, Fəxrəddin Teyyub özü də oxucuları ilə birlikdə sözlə canlandırdığı, şəklini çəkdiyi ad günü məclisindədi. Bütün bunlar isə həm sözün qüdrəti, həm ondan yararlanmaq, onun çalarlarını tapıb yerində işlətmək bacarığıdır.

Fəxrəddin Teyyub təkce hissələrini, duyğularını şeirə çevirmir. O, həm də ölkəmizdə, dünyamızda baş verən hadisələrə özünün şair sözünün, şair duyğularının içərisindən baxır. Və bu baxış bucağı ona imkan verir ki, o, könlünə, yaddaşına, eləcə də həyatının bir parçasına çevirdiyi hadisələrə, proseslərə, lap elə günümüzün yaşantılarına öz münasibətini bildirsin. Bax, bu mənada bütün söz adamlarının qınaq yeri olan dünya mövzusu onun üçün də var və bu var olan da onun öz bucağı altında elə təqim etdiyi kimi də görünür.

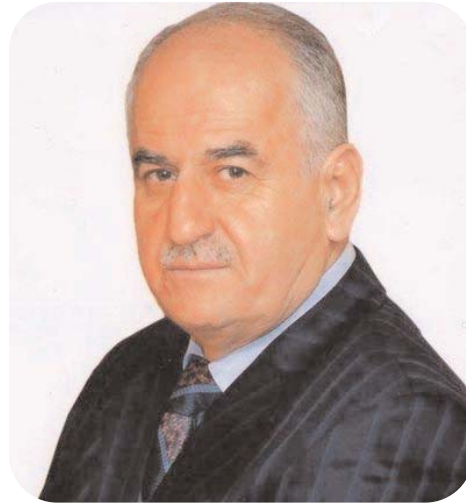
Fəxrəddin Teyyub yazır ki:

*Yıxmaq dəbə mindi, yarışdı hamı,
Bəxti, taleyiylə bərişdi hamı.
Tanrının işinə qarışdı hamı -
Xəbislər dünyanın evini yıxdı.*

*Alışdıq dəhşətinin neçə növünə,
Bir iş gördülər ki, adam sevinə?
Donuzu saldılar Allah evinə -
Xəbislər dünyanın evini yıxdı.*

*... Səxavət yolunu tamah bağladı,
Kasıbı ac qoydu, sinə dağladı.
Ay şüvən qopardı, Günəş ağladı -
Xəbislər dünyanın evini yıxdı.*

Bir parçasını təqdim etdiyim bu şeir dünyamızda baş verənlərə həm təəssüf, həm təəccüb, həm də etirazla köklənmiş hissələrin təqdimatıdır. Həmin təqdimatda oxucu şairin təkce sözünü yox, həm də özünün az qala bütün varlığını görür, cizgilərini müşahidə edir. Ona görə ki, şair Fəxrəddin Teyyub

yazdığı mövzuya həm sadə vətəndaş, həm proseslərə öz baxışı olan ziyalı, həm də narahat bir insan kimi yanaşır. Və bu da ona imkan verir ki, öz kompleksini şeir ilə oxucuya çatdırsın. Təbii ki, bu mənim Fəxrəddin Teyyub yaradıcılığına özəl münasibətimdi və bu münasibətin mayasında az-çox sözü bilən, sözü anlayan bir oxucunun baxışı dayanır.

Yəni mən böyük ədəbiyyatşünasların, tənqidçilərin işinə müdaxilə etmədən, kölgə salmadan oxucu kimi duyduqlarımı, hiss etdiklərimi yazıram və burada da özümü haqlı sayıram. Çünki mənim nəzərimdə bu bənd haqlı olduğumu göstərən bir faktdı. Fəxrəddin Teyyub yazır ki:

*Eh, hardan biləsən kim nə haydadı,
Biri qarlı qışda, biri yaydadı.
Nə dağdı, nə təpə, yumruq boydadı -
Bilməyir neyləsin zavallı könlüm.*

Zənnimcə, kimin nə hayda olduğunu bir Allah bilir, bir də az-çox həmin məqamı yaşayan bəndə! Bunu ona görə zənnimcə deyirəm ki, kimsə məni Tanrı işinə qarışmaqda suçlamasın. Və yaxud elə Fəxrəddin Teyyubun dediyi kimi, hər kəs bir adam, bir bəndə olaraq yaşadıklarının bütün mənalarda daşığı-cıdır.

Əgər biz çiyimizdəki, qədərimizdəki yükü daşıyırsaq, özü də bunu heç kimin haqqına girmədən, heç kimi özümü zərər etmədən ediriksə, deməli, bu yaşanan hardasa bizə Allahın mükaftıdır. Elə şəhidlərimizlə, qələbəmizlə, Ali Baş Komandanımızla bağlı Fəxrəddin Teyyubun yazdığı şeirlərin

də də həmin dediyim çalarlar öz əksini tapır. Çünki:

*Hər kəsdən xətirə, cığır var, iz var,
Bir ömür danışsam söhbət var, söz var.
Hamının qəlbində heykəliniz var -
İki min yeddi yüz səksən üç şəhid.*

Və yaxud:

*Alışır yenə də sönən sobamız,
Açılıb zamanın həqiqət gözü.
Sevincə bəlanib bu el, obamız,
Arxivə atılıb ta köçkün sözü.*

Və yenə:

*Sönən gözümüzün işığı oldu,
Doğulan həsrətin uşağı oldu.
Otuz il başımız aşağı oldu -
Həyatı Qələbə, ardı Qələbə.*

Bu qısa, yığcam parçalardan da göründüyü kimi, Fəxrəddin Teyyub özünün Vətən duyğularını, yurd nisgilini, ən vacibi isə yurda sipər oğulların ərənliliyini, şəhidlik zirvəsinə yüksəlməyini sözün bütün gücündən istifadə etməklə qələmə alır. Həmin şeirlərdə şair özü də əsgərə çevrilir, yaşının bu vaxtında özü də səngərdə olur. Və həmin səngərdən Şuşanı görür. O qədər duyğulanır ki, bir zamanlar içindən keçən həsrətini misralayır.

*Bir gün asacağam həsrət dağını,
Kəmfürsət yağıyla hələ varam mən.
Eşitsəm Şuşanın qurtulmağını,
Yolun ortasında oynayaram mən.*

İçində yaşatdığı bu istək böyük qələbəmizin sərkərdəsinə ünvanlanan şeirdə həm gerçəkliyin təsdiqinə, həm arzusunun çin olmasına, həm də Ali Baş Komandana vətəndaş sevgisinin ifadəsi kimi ortaya çıxır. Şair yazır ki:

*Xalqımla bölüşdüm dərdi sərimi,
Sözün itirməsin öz kəsərini.
Yazdın Qarabağda şah əsərini -
Ali Baş Komandan var ol, min yaşa!*

Bəli, mən dəyərli şairimiz, qardaşım Fəxrəddin Teyyubun doğum günündə onun əlimin altında olan şeirlərinə söykənib bu yazını yazdım. İstədim ki, həm doğum günü təbriki olsun, həm də "Ədalət" in oxucusu ara-sıra səhifələrimdə qarşılaşdığı bu şairin həm sözündən, həm də iç dünyasından xəbərdar olsun. Təbii ki, bu məqamda mən Fəxrəddin Teyyubun kitablarına da üz tuta bilərəm. Amma...

Amma düşündüm ki, istəyir kitabdan, istəyir dəftərdən, istəyir sinədən oxuyub eşitdiyini bir misra, bir şeir söz sahibini də tanıdır, onu yaddaşına köçürüb yaşadanın da haqqını unutmur. Bax, bu mənada özü və sözü mənə əziz olan Fəxrəddin Teyyuba elə həmişə özü və sözü olmağı, yazıb-yaratmağı diləməklə "Doğum günün mübarək olsun!" - deyirəm.

